

John Coltrane a avut un impact demn de luat în seamă în lumea jazzului, care l-a făcut unul dintre starurile incontestabile ale jazzului din a doua jumătate a secolului XX, deși cariera lui de lider cu normă întreagă a durat numai șapte ani. I-a trebuit ceva timp până și-a găsit o modalitate de exprimare personală, însă, când a reușit, Coltrane a devenit

un gigant al saxofonului tenor și sopran. Ba mai mult, Coltrane ne-a lăsat o moștenire incredibilă în ce privește calitatea de compozitor și de aranjour, aducându-și contribuția atât cu melodii cum sunt „Blue Train”, „Moment’s Notice”, „Gigant Steps”, „Naima”, „Impressions” și „Alabama” – dintre care multe au devenit standarde ale jazzului –, cât și cu numărul foarte

JOHN COLTRANE

mare de albume pe care le-a înregistrat.

Coltrane a început să se intereseze de muzică încă din adolescență, când trăia în Carolina de Nord, SUA. Înainte de a trece la clarinet, o perioadă scurtă de timp a luat lecții gratuite de flugelhorn contralto (precursor al saxofonului bas înlocuit astăzi în orchestre de tubă) de la reverendul Warren Steele (care înfiri-pase o trupă cu membri din comunitatea locală). Coltrane s-a dovedit un elev care învață repede,

însă dedica multe ore studiului, fapt ce a devenit o caracteristică pe parcursul întregii sale cariere. În primul an de liceu a adăugat la repertoriul lui saxofonul contralto, inspirându-se inițial din muzica lui Willie Smith (care cânta, la vremea aceea, cu Jimmy Lunceford) și a marelui Johnny Hodges, vedetă în orchestra lui Duke Ellington.

După ce și-a luat diploma de liceu, în 1943, la vârsta de 16 ani, Coltrane s-a mutat în Philadelphia,

unde i se ofereau mai multe șanse să găsească de lucru. A frecventat Ornstein School of Music, unde l-a cunoscut pe Bill Barron (fratele mai mare al pianistului Kenny Barron) cu care era coleg de clasă, și s-a împrietenit și cu Benny Golson, pe care l-a întâlnit cântând prin localurile din oraș.

Chemat să se înroleze în Marina americană în 1945, a fost imediat repar-tizat orchestrei acesteia, însă a fost lăsat la vatră un an mai târziu. Apoi a lucrat cu grupuri de

rythm & blues conduse de Joe Webb și de King Kolax, după care s-a alăturat saxofonistului contralto Eddie „Cleanhead” Vinson, cu care a călătorit în turnee prin sudul și prin sud-estul Statelor Unite, trecând la saxofon tenor după ce Vinson s-a oferit să îi cumpere unul pe care să îl folosească în turneu. Din moment ce influența lui Parker era atât de puternică asupra tinerilor bopperi care cântau la saxofon contralto, Coltrane s-a gândit că și-ar putea găsi

JOHN COLTRANE

mai ușor un stil propriu cu saxofonul tenor, chiar dacă, de fapt, Dexter Gordon a avut o influență vizibilă asupra cântărețului când a început să se producă la acest nou instrument.

După ce l-a părăsit pe Vinson, în 1947, a mers să lucreze cu Jimmy Heath, unul dintre mulții cântăreți de jazz pe care îi cunoștea Coltrane și care se stabiliseră în Philadelphia. Grupul îi includea pe Golson și pe trompetistul Cal Massey, iar Charlie Parker venea

uneori să cânte ca invitat când se afla în oraș.

Curând a intrat ca leader și Howard McGhee, însă Coltrane a părăsit grupul din cauza puținelor contracte pe care le avea acesta. În această perioadă, Coltrane l-a întâlnit pentru prima oară pe Miles Davis și a cântat împreună cu el și cu Sonny Rollins cel puțin o dată cu ocazia Audubon Ballroom, la New York.

Spre sfârșitul anilor 1940 sănătatea lui

Sometimes I'd think I was making music through the wrong end of a magnifying glass.

Uneori mi se părea că făceam muzică prin partea greșită a lentilei unei lupe.

john coltrane

Coltrane lăsa deja de dorit. Avea probleme grave cu dantura, fapt ce putea cauza dificultăți serioase unui cântăreț la un instrument cu muștiuc. Cu toate acestea, faptul că nu era în stare să plătească o intervenție stomatologică și, probabil, și frica de dentist îl fac să bea foarte mult pentru a-și calma durerile. E posibil ca acest lucru să fi favorizat și dependența lui de heroină, obișnuință pe care o împărțea cu mulți tineri muzicieni bop din vremea aceea,

inclusiv cu Charlie Parker, Jimmy Heath și alții.

În 1949 a intrat în marea orchestră a lui Dizzy Gillespie și a rămas în grup chiar și atunci când problemele economice l-au silit pe trompetist să redimensioneze trupa și să se mulțumească numai cu șapte muzicieni. Totuși, în 1951 a fost dat afară datorită problemelor lui cu drogurile. Când saxofonistul contralto Johnny Hodges, star solist în orchestra lui Duke Ellington, s-a desprins de grup pentru

a-și forma propria trupă în 1953, l-a luat cu el pe tânărul saxofonist tenor, însă, ulterior, Coltrane a fost din nou dat afară deoarece, din cauza abuzului de heroină, nu mai reușea să își susțină parte, adormind brusc în timpul spectacolului.

S-a degradat treptat și cariera lui a atins punctul minim în următoarea perioadă, când a lucrat în grupuri de rhythm & blues de nivel din ce în ce mai scăzut, printre care „Daisy Mae and The Hepcats” unde a trebuia

să cânte ore în șir pur și simplu plimbându-se pe teigheaua barului. Într-o seară, în timp ce mergea de-a lungul barului, Coltrane a fost cuprins de jenă când l-a văzut în mulțime pe vechiul său prieten Benny Golson. A sărit pe dată de pe teighea și a ieșit pe ușa din spate, renunțând astfel brusc la munca lui.

S-a căsătorit cu Naima (Juanita Grubb) cam în aceeași perioadă în care începuse să lucreze cu Hodges. O vreme au fost foarte atașați unul de

JOHN COLTRANE

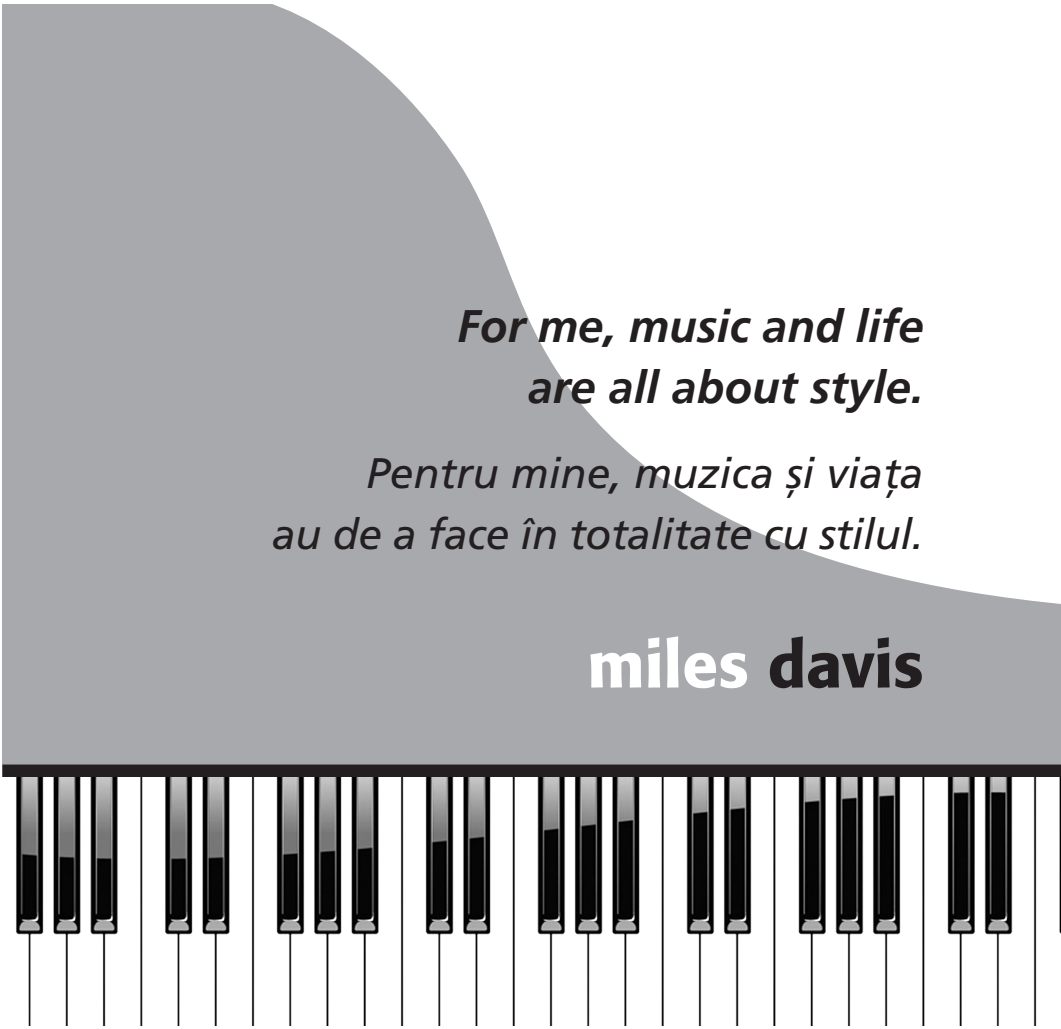

celălalt, iar saxofonistul i-a dedicat una dintre cele mai frumoase compoziții, balada „Naima”. Însă curând Coltrane a început să întrețină relații cu alte femei.

În 1955 l-a chemat Miles și l-a folosit fie pentru înregistrări pe care încă le datora pe baza contractului cu Prestige, fie pentru înregistrările cu Columbia, noua lui casă de discuri. Dar, în afară de Coltrane, și alți membri ai grupului erau drogați și, în cele din urmă, trompetistul, acum dezintoxicat,

și-a ieșit din fire. Davis s-a plâns într-un interviu că John Coltrane „... era din ce în ce mai jalnic. Cânta îmbrăcat cu haine cu care părea că dormise zile întregi, boțite și murdare, și alte lucruri de acest gen. Apoi, când nu era rândul lui să cânte, stătea acolo în picioare, cu degetele în nas”. Mai mult, Coltrane era adesea în întârziere sau pur și simplu nu se prezenta deloc. În final, s-a umplut paharul, Davis s-a săturat și i-a dat afară atât pe Coltrane cât și pe

JOHN COLTRANE

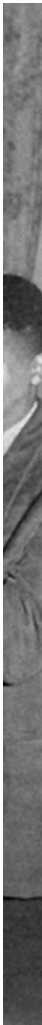

*For me, music and life
are all about style.*

*Pentru mine, muzica și viața
au de a face în totalitate cu stilul.*

miles davis

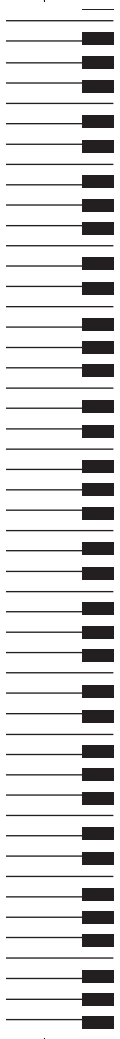

Miles Davis era un cântăreț rafinat, cu un caracter complex. Deși a câștigat mai multe sondaje în care a fost declarat cel mai bun cântăreț la trompetă, Miles a fost omagiat mai ales pentru că s-a dovedit un compozitor și un bandleader inovator. A reprezentat o forță dominantă în mare parte din cariera lui și a obținut o combinație

de succes comercial și de consens al criticii care ar fi invidiată de marea majoritate a cântăreților de jazz. Abordarea lui muzicală era în continuă evoluție, niciodată nu rămânea pe loc și nici nu risca vreodată să cadă în sentimentalism nostalgic.

Cum, în tinerețe, nu avea abilitatea de a interpreta la un volum susținut ritmurile extrem de alerte ale stilului bop, a dezvoltat un sunet mai

MILES DAVIS

MARI CÂNTĂREȚI DE **JAZZES**

cald, mai liric, folosind la trompetă o surdină care s-a dovedit foarte ușor de recunoscut.

Fiu al unui dentist și al unei profesoare de muzică, Miles s-a născut pe 26 mai 1926 în Alton, Illinois, SUA, și a crescut în orașul East St. Louis din același stat. Deși Davis a explicat în interviuri că avea acasă puține discuri de jazz (printre care și unul de 78 rpm al lui Duke Ellington, cu Jimmy Blanton și Art Tatum), el a demonstrat un interes precoce pentru muzică. La vârsta de doisprezece

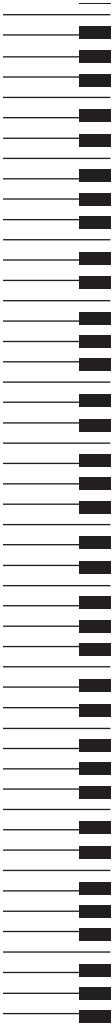
ani a început să ia lecții de trompetă și a făcut asemenea progrese încât cânta în baruri pe când încă nu terminase liceul. A fost influențat de muzicienii din St. Louis (de cealaltă parte a fluviului, în Missouri), printre care Clark Terry și Harold „Shorty” Baker (ambii au lucrat mai târziu cu Duke Ellington). Deși cânta în diverse grupuri locale, tânărul voia să devină cântăreț profesionist și să participe la turnee permanent, însă mama lui nu i-a permis să accepte contracte

pe care i le ofereau mai multe trupe, printre care McKinney's Cotton Pickers, Earl Hines și Jimmy Lunceford.

La puțină vreme după ce își luase diploma în 1944, Davis a fost invitat să cânte cu big bandul vocalistului Billy Eckstine când acesta se afla în oraș – un grup important din care făceau parte și Dizzy Gillespie și Charlie Parker. Părinții voiau însă ca Miles să urmeze universitatea; mama lui ar fi preferat la Fisk, însă Miles a reușit să își convingă tatăl să fie

trimis la Juilliard School of Music în Manhattan, pentru a primi o educație muzicală formală. Miles a rămas un timp la Juilliard, însă atracția față de 52th Street și noul stil bop care lua amploare s-a dovedit atât de puternică încât adesea chiulea de la ore ca să repete jazz în sala de muzică. Puțin după ce susținuse examenul de admitere la Juilliard, Miles a început să îl caute pe Parker și, în cele din urmă, l-a găsit pe saxofonist la o *jam-session* în Harlem, o lună mai târziu. Muzicianul

MILES DAVIS

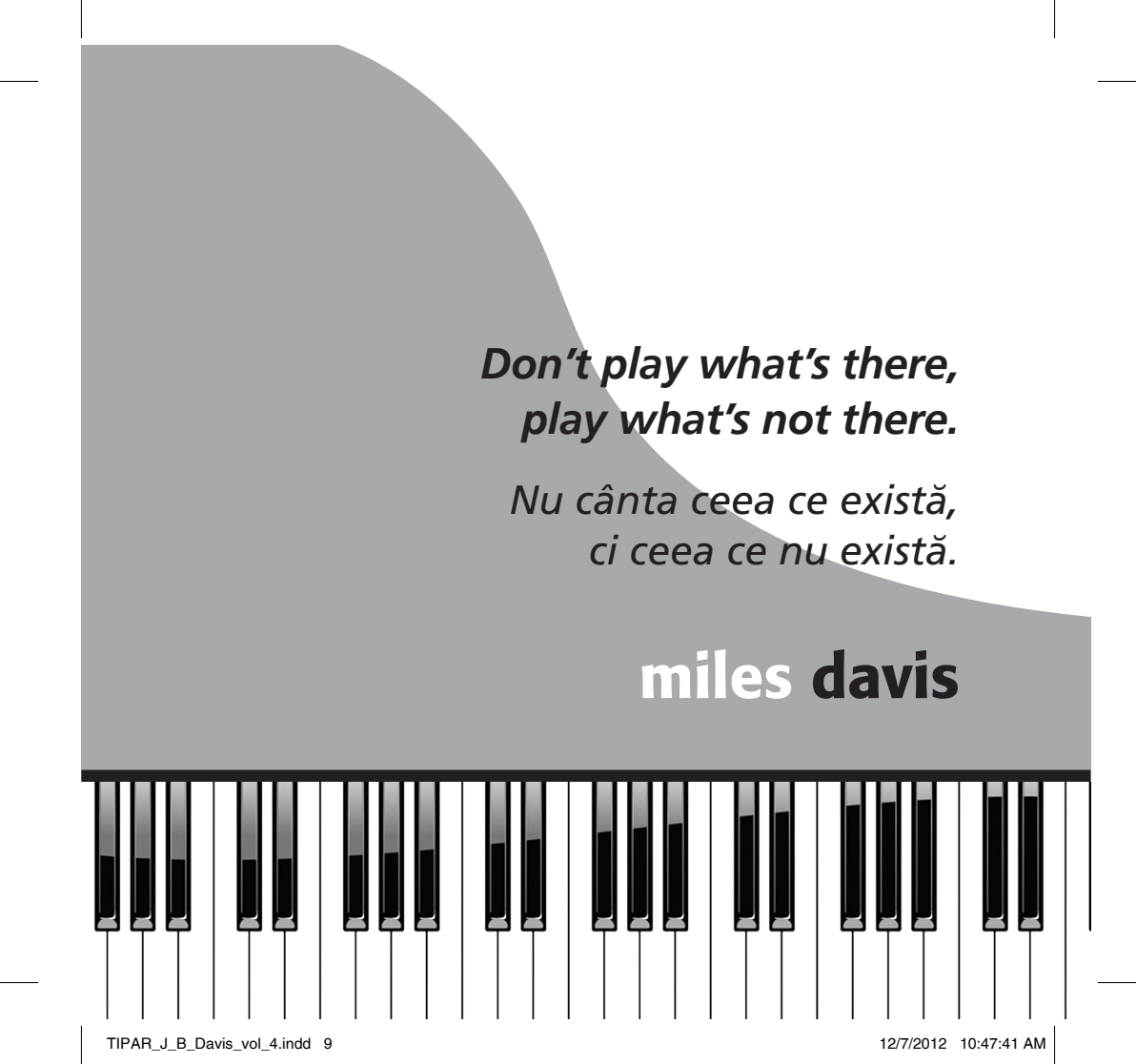

MARI CÂNTĂREȚI DE **JABLU ZZES**

veteran l-a urmat acasă, ba chiar a stat peste noapte la el și, în scurt timp, au hotărât să locuiască împreună în același apartament. Erau diferiți ca de la cer la pământ în ce privește consumul de droguri și aspectul; Parker era neglijent, pe când Davis era de pe atunci mândru de costumele lui elegante. Parker avea obiceiul să mai și fure bani și obiecte de valoare de la cântăreți, de la iubitele lui și de la oricine altcineva care îl idolatriza. Și Davis a devenit una dintre victimele lui.

Totuși, Parker l-a invitat imediat pe Miles să cânte pe unde avea el contracte, amintindu-și probabil cât de dificil îi fusese și lui cu câțiva ani înainte, când încerca din greu să se impună în lumea muzicală. În mai puțin de un an, Davis și-a abandonat studiile și a făcut prima înregistrare ca „sideman”.

În 1946 Miles a plecat împreună cu Parker pe Coasta de Vest, însă comportamentul acestuia din urmă a devenit atât de capricios încât Davis

*Don't play what's there,
play what's not there.*

*Nu cânta ceea ce există,
ci ceea ce nu există.*

miles davis

a început să cânte cu alți muzicieni. Când Billy Eckstine l-a invitat să facă parte din grupul lui, Miles a acceptat și a rămas alături de el până în anul următor. Însă, din nefericire, tocmai în această perioadă trompetistul a descoperit drogurile: a experimentat mai întâi cocaina, apoi Gene Ammons i-a dat să încerce heroină. A devenit astfel o obișnuință care îi dădea dependență: trebuia să își ia doza împreună cu colegii lui de trupă și să facă apoi rost de bani pentru a-și cumpăra alta. Davis

a profitat până și de bunul lui prieten Clark Terry (care era cu câțiva ani mai mare decât el), furând din camera de hotel a acestuia și chiar implicându-l în achiziționarea drogului. Abia în 1954 Miles a abandonat definitiv heroina.

Între 1947–1948 Davis a lucrat din nou cu Charlie Parker. În perioada aceea a participat la înregistrările lui Parker pentru casele de discuri Savoy și Dial. În 1947 a înregistrat primul lui disc ca lider, cu Parker pe post de „sideman”, cu pianistul John Lewis

MILES DAVIS